

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

23e jaargang nummer 1

juli 2013

De Christelijke Doop

door Frank Koelman, 1977

De doop is een zeer belangrijk onderwerp in het Nieuwe Testament. Niet alleen omdat het in 12 van de 27 boeken wordt aangeroerd, maar vooral ook omdat dit één van de twee door Jezus Christus ingestelde sacramenten is. Bovendien werd de opdracht aan de discipelen om te dopen als één van Zijn laatste woorden vlak voor Zijn hemelvaart verstrekt: "Gaat dan henen, maakt al de volken tot Mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb." *Mat.28:19* En ook: "Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping. Wie gelooft en zich laat dopen zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden." *Mark.16:15-16*

De opdracht

Deze twee Schriftplaatsen waren voor de discipelen voldoende om hun opdracht uit te voeren. Zij hadden geen brieven van Paulus, Petrus of Johannes; zij wisten nog niet wat in de toekomst verborgen lag. Zij hadden niet - zoals wij - het voorrecht een terugblik te werpen op hun Handelingen. Wat ze wél bezaten was een driejarige opleiding in de direkte nabijheid van Jezus

van Nazareth en daarbij Zijn laatste woorden: "Gaat dan heen ..." Ongetwijfeld zullen zij hun conclusies getrokken hebben uit deze veelvoudige opdracht.

1. Heengaan in de gehele wereld,
2. De volkeren het evangelie verkondigen en tot geloof oproepen, om een discipel van de Here Jezus te worden,
3. De gelovigen (=discipelen) uit de volken dopen,
4. Hen leren onderhouden al wat de

Heere hen zélf gedurende drie jaar bevolen had.

Op het moment van Zijn hemelvaart bevestigt de Heer nogmaals de opdracht: "Gij zult Mijn getuigen zijn." ^{Hand.1:8} Echter niet zonder de belofte toe te voegen dat zij kracht zullen ontvangen zodra ze met de Heilige Geest gedoopt worden "niet vele dagen na deze." Deze belofte werd 10 dagen later heerlijk vervuld op de Pinksterdag.

De apostel Petrus brengt de opdracht, die opgesloten ligt in het zendingebevel, tijdens zijn eerste predikatie in Jeruzalem direkt in praktijk: "Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus tot vergeving van uw zonden, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen, die verre zijn, zovelen als de Heere, onze God, ertoe roepen zal. Zij dan, die zijn woord aanvaardden, lieten zich dopen en op die dag werden ongeveer drieduizend zielen toegevoegd." ^{Hand.2:38-39, 41} Wat gepredikt werd geldt niet slechts voor hen, maar ook voor hun nakomelingen en voor allen "die de Heere, onze God, ertoe roepen zal", zowel Joden als heidenen. "Laat u dopen" is het gebod van God aan alle mensen die een discipel van Jezus Christus geworden zijn. Allen, die God liefhebben, behoren dit te gehoorzamen.

Geestesdoop en waterdoop

De doop met de Heilige Geest heeft elke gelovige ontvangen.

We hebben reeds gezien dat de belofte aan de discipelen "gij zult met de

Heilige Geest gedoopt worden niet vele dagen na deze" ^{Hand.1:5} op de Pinksterdag zijn vervuiling kreeg. Toen werd het lichaam van Christus - de Gemeente - gevormd. Ieder mens die tot geloof komt wordt door deze zelfde Geest aan het lichaam toegevoegd. "Want door één Geest zijn wij allen tot één lichaam gedoopt." ^{1Kor.12:13}

Dat deze doop met de Heilige Geest duidelijk verschilt met de waterdoop, toont Johannes de Doper aan als zegt: "Hij, die mij gezonden had om te dopen met water, die had tot mij gezegd: Op wie gij de Geest ziet neerdalen en op Hem blijven, deze is het, die met de Heilige Geest doopt." ^{Joh.1:33}

God Zélf had Johannes geïnformeerd omtrent de wijze van dopen, door Jezus Christus. In tegenstelling tot Johannes, die met water doopte, zou de Heere Jezus met de Heilige Geest dopen. De waterdoop die thans aan de gelovigen geschiedt wil alleen een illustratie zijn van de reeds plaatsgevonden geestesdoop. Nadat men gelovig is geworden, de Heilige Geest heeft ontvangen, laat men zich dopen: een uiterlijk teken als symbool en belijdenis. Daarom kan op de vraag van de kamerling "Wat is er tegen, dat ik gedoopt wordt?" ^{Hand.8:36} alleen het antwoord volgen: "indien gij van ganser harte gelooft is het geoorloofd."

Aan de doop word een voorwaarde gesteld. Wordt aan deze voorwaarde voldaan dan is de doop geoorloofd.

Deze waarheid vinden we ook in Hand.10. Toen Petrus bij Cornelius Gods Woord doorgaf viel de Heilige Geest op allen die het woord hoorden.

Het is dezelfde Geest waarmee ieder kind van God verzegeld wordt op het moment dat hij gelovig wordt en daardoor aan het lichaam van Christus wordt toegevoegd. Toen Petrus dit waarnam merkte hij op: "Zou iemand het water kunnen weren, om dezen te dopen, die evenals wij de Heilige Geest hebben ontvangen?" ^{Hand.10:47}

Bovenstaande Schriftgedeelten tonen ons de Goddelijke volgorde, nl. dat de geestesdoop vooraf gaat aan de waterdoop. Het is een heerlijke ontdekking in ons leven als we inzien wat er door de Geestesdoop met ons gebeurd is. Om te beginnen zijn we met de Heilige Geest verzegeld. Het is beslist onbijbels om te denken, dat wij de Geest door "bedroeven" of "blussen" zouden kunnen verdrijven. Onder de wet kon de Geest weggenomen worden, ^{Ps.51:13; 1Sam.16:14} maar de gelovige is "verzegeld tot de dag der verlossing". ^{Ef.4:30} Zie ook Rom.8:23 en Joh.14:16.

Dit is dan het eerste feit waarop het geloof van het kind van God kan rusten: hij heeft de Geest ontvangen die hem nimmer zal verlaten; de Geest die hem ingelijfd heeft in het lichaam van Christus. Wat een geweldig moment in ons leven als wij het eigendom van Christus geworden zijn. Wat een blijdschap als we ontdekken dat we ook vergeving van zonden, eeuwig leven en het kindschap Gods ontvangen hebben. Dat alles door Gods grote genade die door de Heilige Geest ons hart opende, zoals dat van Lydia, de purperverkoopster. Uit deze zegeningen blijkt wel, dat de doop met

de Heilige Geest heilsnoodzakelijk is. Zonder aan de waarde ervan ook maar iets af te willen doen is de waterdoop echter niet noodzakelijk voor ons zieleheil.

Dit blijkt o.a. uit de geschiedenis van de misdadiger aan het kruis, die zonder waterdoop met Christus naar het paradijs ging; ^{Mark.23:43} de verlamde die zonder waterdoop vergeving van zonden ontving; ^{Luk.5:20} de zondares die Jezus zelfde en zonder waterdoop eveneens vergeving van zonden ontving. ^{Luk.7:36-50} Ook Mark.16:16 toont aan dat het niet de waterdoop is, die ons redt. "Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden maar wie niet gelooft zal veroordeeld worden." Let wel, er staat niet "wie niet gedoopt is zal veroordeeld worden." Aan het eind van onze aardse levensreis wordt ons niet gevraagd: "bent u gedoopt?" maar: "hebt u geloofd?"

Hoewel Joh.3:5 ("Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan") ons wellicht de indruk geeft, dat de wedergeboorte synoniem is aan de waterdoop, blijkt echter uit andere Schriftplaatsen dat hier niet over de waterdoop wordt gesproken. Eens te meer wordt ons hier duidelijk hoe belangrijk het is Schrift met Schrift te vergelijken en niet zonder meer aan één woord een gedachte te verbinden zonder dat Gods Woord daar zélf aanleiding toe geeft.

In Ef.5:26 wordt water in verband gebracht met het Woord: "Christus heeft Zich voor Zijn gemeente overgegeven

om haar te heiligen, haar reinigende door het waterbad met het woord". In Joh.15:3 zegt de Heiland tot Zijn discipelen: "Gij zijt nu rein om het woord dat Ik tot u gesproken heb." Het is illustratief voor de reinigende werking die van Gods Woord uitgaat.

In Jak.1:18 wordt dit toegespitst op de wedergeboorte: "naar Zijn raadsbesluit heeft Hij ons voortgebracht (letterlijk: gebaad) door het woord der waarheid"; en als Petrus zijn broeders aanspoort elkander lief te hebben voegt hij daaraan toe: "als wedergeboren, en niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en blijvende Woord van God."^{1Pet.1:23}

Op dezelfde wijze moeten we Tit.3:5 verstaan: "onze Heiland en God heeft, niet om werken der gerechtigheid, die wij zouden gedaan hebben, doch naar zijn ontferming ons gered door het bad der wedergeboorte en der vernieuwing door de Heilige Geest."

Waar we zien dat Christus reinigt door het waterbad met het Woord én waar we opmerken dat de wedergeboorte geschiedt door middel van het Woord is het een duidelijke zaak dat hier met het "bad der wedergeboorte" het Woord van God bedoeld wordt. Bovendien is hier sprake van de vernieuwing door de Heilige Geest, welke - zoals we reeds ontdekten - ons deel wordt op het moment dat we geloven en door de wedergeboorte in Gods familie opgenomen worden. De samenhangende werking van de Heilige Geest en het Woord van God inzake de wedergeboorte is zonder twijfel een bijbelse waarheid. Het Woord van God heeft levenwekkende kracht door de werking van de Heilige Geest en is derhalve

noodzakelijk om tot geloof te komen en wederomgeboren te worden. "Immers, het geloof is uit het horen, en het horen door het Woord van Christus." ^{Rom.10:17} Dat is de reden waarom Paulus aan de gemeente te Corinthe schrijft: "Ik heb u in Christus Jezus door het evangelie verwekt." ^{1Kor.4:15}

Zoals "de wereld door het woord Gods tot stand gebracht is" ^{Hebr.11:3} zo wordt ook de wedergeboorte door het Woord van God en de levendmakende kracht van de Heilige Geest ^{Joh.6:63} tot stand gebracht.

Om nu Bijbels weer te geven wat innerlijk plaatsgevonden heeft, moeten we even een blik slaan in het zesde hoofdstuk van de Romeinenbrief. Daar lezen we dat we gestorven en begraven zijn met Christus en opgewekt om in nieuwheid des levens te wandelen. ^{Rom.6:3-14} Christus' dood - mijn dood; Christus' begrafenis - mijn begrafenis; Christus' opstanding - mijn opstanding. Ik ben dood voor de zonde, ^{Rom.6:7} dood voor de wet, ^{Rom.7:4} maar levend voor God in Christus Jezus. ^{Rom.6:11} Niet de zonde is gestorven, maar ik ben gestorven. En wie gestorven is, is rechtens vrij van de zonde. ^{Rom.6:7} Ik hoef de zonde niet meer te dienen; ik ben door de dood in Christus bevrijd van de slavernij der zonde. Dat is de betekenis - niet van de waterdoop - maar van de doop in Christus. Want als hier van de waterdoop sprake zou zijn, dan zou de bevrijdende macht niet van Christus afhangen, maar van water. Dan zou een ongedoopte gelovige nooit de bevrijding van de macht der zonde kunnen ervaren. Dan zouden de

misdadiger aan het kruis, de verlamde én de zondares die Jezus zelfde niet in nieuwheid des levens hebben kunnen wandelen, niet rechtens vrij van de zonde kunnen zijn, niet met Christus hebben kunnen leven en niet levend kunnen zijn voor God in Christus Jezus. Nee, het is niet het water dat ons reinigt; het is het bloed van Jezus dat ons innerlijk witter dan sneeuw maakt. Door de waterdoop wordt alle uitwendige onreinheid verwijderd. Daardoor is de uitwendige reiniging het symbool der reeds plaats gehad hebbende innerlijke reiniging door de bloedsgemeenschap met Jezus.

De dopeling zegt als het ware: mijn oude mens is reeds ondergedompeld in de bron die daar welt tegen alle zonde en onreinheid; om nu echter mijn gelofte af te leggen, herhaal ik 't in het geloof: zoals nu mijn lichaam in dit water gedoopt wordt, zo is ook mijn geest gereinigd geworden door het geloof in het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, dat ons reinigt van alle zonde. ^{1Joh.1:7}

Dat Ananias tegen Saul zei: "Laat u dopen en uw zonden afwassen", ^{Hand.22:16} impliceert niet dat de afwassing der zonden geschiedt door het doopwater. Dat kan uitsluitend door het bloed van Christus. Ananias spreekt op deze wijze over de doop en de afwassing der zonden, opdat Paulus de doop zou verstaan als een instelling die later in de taal en de leer der Kerk als een sacrament zou worden getypeerd. Aan de instelling van een sacrament is de belofte verbonden dat het niet ijdel en ledig zal zijn maar een zichtbaar teken en onderpand

van een onzichtbare zaak.

Betekenis van het woord "dopen"

Met betrekking tot de waterdoop wordt het meest het woord baptizo gebruikt, dat bijna overal vertaald wordt met "gedoopt". We komen dit woord 80 keer tegen. Baptisma komt 26 keer voor en wordt vrijwel steeds vertaald met "doop"; Baptistes 14 keer; Baptismos 4 keer; Bapto 3 keer; Embapto 3 keer.

In totaal wordt dus 130 keer een woord gebruikt, dat betrekking heeft op dopen en steeds duidt het op onderdompelen indopen, aan het oog onttrekken. Geen enkele autoriteit op het gebied van het nieuwtestamentisch Grieks zal dit ontkennen. Trouwens, alle Griekse woordenboeken stemmen hierin overeen. Ook de Bijbel zelf verschaft ons genoeg informatie over de wijze van dopen om daaruit onze conclusies te trekken.

Behalve echter de betekenis van het woord en de informatie die de Bijbel ons geeft, hebben we in de derde plaats ook nog de uitleggingen van taalkundigen op het gebied van de Griekse taal in de tijd toen het Nieuwe Testament werd geschreven. We laten er drie aan het woord:

"De naam "doop" is Grieks; in het Latijn kan het met onderdompeling vertaald worden, bijv. iets in water onderdompelen, zodat het geheel door water wordt bedekt. En hoewel deze gewoonte buiten gebruik geraakt is... toch behoort men geheel ondergedompeld en onmiddellijk weer uit het water getrokken te worden.

Want dit schijnt de etymologie van het woord te vereisen." (Maarten Luther, Opera, Tom I, blz.72)

"Zelfs het woord "doop" duidt het onderdopen aan; en het is zeker, dat onderdoping in praktijk was bij de primitieve gemeente." (Joh. Calvijn, Instituten, boek IV, hoofdstuk XV, Art.19)

"Oorspronkelijk geschiedde de doop door onderdoping. De dopeling ging in het water, ging geheel onder water en kwam dan uit het water op. Toch is al spoedig naast de onderdoping de besprenging met het water gebruikt." (Ds. J.G. Feenstra, Onze Geloofsbelijdenis, blz. 430)

Hoe de doop werd bediend

De enige bron die ons gezaghebbende inlichtingen kan verschaffen aangaande de wijze waarop de doop bediend werd en bediend moet worden is Gods Woord. Ook hier geldt het woord van Luther: "Sola Scriptura". Paulus vermaant zijn jonge broeder Timotheus: "Blijf gij echter bij wat u geleerd en toevertrouwd is, wél bewust van wie gij het hebt geleerd, en dat gij van kindsbeen af de heilige schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus." ^{2Tim.3:14-15}

Laten ook wij net als Timotheus, ons afvragen wat de Heilige Schriften ons te zeggen hebben, in dit geval dan aangaande de bediening van de doop.

Als we in ^{Mat.3:16} lezen over de doop van de Heere Jezus, dan zien we hoe Hij opklom uit het water nadat Hij gedoopt

was. Om te kunnen opklimmen uit het water moet men er eerst in geweest zijn. Zo is ook onze Heiland afgedaald in de rivier de Jordaan, door Johannes in het water ondergedompeld en uit het water herrezen.

Van deze zelfde rivier is sprake in Mat.3:6, waar velen "zich in de rivier de Jordaan door Johannes de Doper lieten dopen, onder belijdenis van hun zonden." Hier wordt niet vermeld dat deze mensen slechts in de buurt of in de onmiddellijke nabijheid van de Jordaan werden gedoopt, maar in de Jordaan.

In Joh.3:23 lezen we dat "Johannes te Aenon bij Salim doopte omdat daar veel water was". Voor doop door onderdoping is veel water nodig. Het redegevend voegwoord "omdat" maakt duidelijk dat de aanwezigheid van veel water noodzakelijk is voor de doop.

"En terwijl zij onderweg waren, kwamen zij bij een water, en de kamerling zeide: Zie daar is water; wat is er tegen dat ik gedoopt wordt? En hij zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, is het geoorloofd. En hij antwoordde en zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is. En hij liet de wagen stilsthouden en beiden daalden af in het water, zowel Philippus als de kamerling, en hij doopte hem. En toen zij uit het water gekomen waren, nam de Geest des Heeren Filippus weg en de kamerling zag hem niet meer, want hij ging zijn weg met blijdschap." ^{Hand.8:36-39} Zij kwamen bij een water. Dit gebeurt, zoals we gezien hebben, altijd bij on-

derdompeling. De kamerling was een reiziger en moest water bij zich hebben, maar dat was niét voldoende om aan de eisen van de doop te voldoen. Dat ze beiden afdaalden in het water was alleen noodzakelijk indien deze doop door onderdompeling geschiedde.

"En nu, wat aarzelt gij nog? Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen, onder aanroeping van Zijn naam." *Hand.22:16*
Deze woorden van Ananias aan Saulus van Tarsen geven de doop een betekenis, die alleen met onderdompeling is aan te duiden.

Tenslotte: wanneer wij geen andere bewijzen voor de onderdompeling hadden dan zou reeds het zesde hoofdstuk van de Romeinenbrief daarvoor voldoende zijn. Daar vinden wij aangetoond, dat het doopwater een graf is, de doop een begrafenis, en de dopeling een begraving met Christus in Zijn dood.

Wie gedoopt werden

In geen enkel boek wordt zo klaar en helder aangetoond hoe nauw geloof en doop aan elkaar verbonden zijn als in de Bijbel. Als men het Nieuwe Testament doorleest wordt het noodzakelijke verband steeds duidelijker. Zowel mannen als vrouwen geloofden en lieten zich dopen. De apostelen handelden naar Christus' opdracht "Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden."

Mark.16:16

Het bewijs dat alleen gelovigen gedoopt werden vinden we in het boek Handelingen der apostelen: 2:41; 8:12, 13, 36; 9:18 (vgl. 22:10-16); 10:47-48; 16:14-15,

32-33; 18:8; 19:5.

Christus heeft nooit als voorwaarde voor de doop gesteld, dat men zeer diepe gevoelens, een gerijpt karakter, of jarenlange trouwe gehoorzaamheid moet volbrengen. Hij vordert alleen geloof. Het is hetzelfde principe dat ten grondslag ligt aan onze redding. De mens is automatisch zondaar, maar niet automatisch gered. "Het geloof moet ertussen komen" is een bekend woord van Calvijn. Het blijkt telkens weer dat de genade van God alleen ontvangen kan worden als men er door geloof bezit van neemt.

ISRAEL EN DE GEMEENTE

Als we de verschillende grondgedachten bestuderen waarop de (kinder)-doop is gefundeerd, blijkt er al spoedig verwarring te ontstaan wat betreft Israël en de Gemeente. Zijn deze synoniem aan elkaar? Zijn er verschillen; en zo ja, waaruit bestaan deze dan? Om hierover inzicht te verkrijgen (en daardoor over de gedachten achter de doop) is het zinvol om er in het kader van deze studie een hoofdstuk aan te wijden.

Oorsprong

Als wij de Bijbel met enige aandacht lezen, zullen wij al spoedig ontdekken dat meer dan de helft van dit heilig boek zich bezig houdt met één volk - de Israëlieten. Het Joodse volk blijkt een zeer belangrijke en vooraanstaande plaats in te nemen in het grote en wonderbare heilsplan van God. Afgezonderd van de heidense volkerenwereld, staan zij in een

speciale verbonds-verhouding tot God, die hen vele en bijzondere beloften gegeven heeft, die nimmer aan enig ander volk gegeven zijn. Het Oude Testament vermeldt alleen hùn geschiedenis, zowel in de historische als in de profetische boeken. Andere volken worden slechts dan genoemd, als zij iets met het Joodse volk te maken hebben gehad.

Als wij de Bijbel verder onderzoeken, zullen we nog een ander volk ontdekken, dat eveneens dikwijls genoemd wordt: de Gemeente. Het woord "gemeente" is de vertaling van het Griekse "ecclesia", hetgeen betekent "vergadering van uitgeroepen". De Gemeente is een apart volk, dat in een zeer uitzonderlijke verhouding tot God staat en dienovereenkomstig ook uitzonderlijke beloften van Hem ontvangen heeft.

Tenslotte vinden wij in de Bijbel nog een derde groep mensen, die betrekkelijk weinig genoemd wordt en in elk opzicht verschilt zowel van Israel als van de Gemeente, namelijk: de Heidenen.

God kent dus drie verschillende klassen van mensen op aarde, die slechts één ding gemeen hebben met elkaar: zij stammen allen af van Adam, die hun gemeenschappelijk stamhoofd is. God heeft immers "uit énen bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt." Hand.17:26

Vanaf de schepping van Adam tot aan de roeping van Abram was deze eenheid van het menselijk ras in alle opzichten absoluut en volkomen. Geen deel van het menselijk geslacht werd door God bevoorrecht of met onderscheiding behandeld. Deze periode van Adam tot

Abraham wordt in de Bijbel behandeld van Gen.1:1 tot Gen.11:9. Dit deel van de Schrift is dus op gelijke wijze van toepassing op de twee grote klassen, waarin de mensheid verdeeld is: de Joden en de Heidenen. Van Gen.11:10 tot Maleachi 4:6 houdt de Bijbel zich voornamelijk bezig met het volk Israel. Het betreft dus bijna het gehele Oude Testament.

De Gemeente is in het Oude Testament een "verborgenheid" Ef.3:9-10 en wordt zelfs niet expliciet genoemd; terwijl de Heidenen slechts vermeld worden, voor zover zij iets met Israel te maken hebben.

Ook de vier Evangelien spreken voornamelijk over de Joden. Maar wel wordt daarin het ontstaan van de Gemeente als een op-handen-zijnde gebeurtenis aangekondigd in verband met een wereldwijde prediking van het Evangelie aan Joden en Heidenen in Matth.16:18 en Rom.15:8.

Vanaf het boek Handelingen tot en met de brief van Judas echter heeft de Schrift het bijna uitsluitend over de Gemeente. In dat deel van Gods woord wordt ons getoond, hoe God de Joden als volk tijdelijk ter zijde heeft gezet en hoe Hij uit Joden en Heidenen Zijn Gemeente vergadert.

In het laatste bijbelboek Openbaring zien wij, hoe alle drie klassen van mensen op het toneel verschijnen en Hij Zijn voorgenomen plannen met elk van hen verwezenlijkt.

De Schrift toont ons duidelijk, dat noch

Israël noch de Gemeente altijd bestaan hebben. Beiden hebben een historisch en een duidelijk vermeld begin. Dat van Israël vinden wij in de roeping van Abram uit Ur der Chaldeeën. ^{Gen.11:10} Zeken wij naar de geboorte of het begin van de Gemeente, dan is het in elk geval duidelijk, dat zij niet bestaan kan hebben vóór of tijdens het aardse leven van Christus; want Jezus spreekt over Zijn Gemeente als iets toekomstigs, wanneer Hij verklaart: "Op deze petra (=rots) zal Ik Mijn Gemeente bouwen." Niet "heb Ik gebouwd", maar "Ik zal bouwen".

Dit is misschien in strijd met onze verwachtingen, omdat we wellicht geleerd hebben, dat Adam, de aartsvaders en alle oudtestamentische heiligen tot de Gemeente behoren. De apostel Paulus verklaart in Ef.3:5-10 met nadruk, dat de Gemeente in de oud-testamentische profetieën niet voorkomt, omdat zij daar een verborgenheid was, d.w.z. "verborgen in God" en in Zijn raad. Volgens de Schrift begint de Gemeente op de Pinksterdag in Hand.2, en eindigt zij haar aardse loopbaan bij de opname in 1Thes.4.

Roeping en belofte

Abraham, de stamvader van het volk Israël, werd geroepen naar een aards land, ^{Gen.12:1} dat hem en zijn nageslacht tot een altoosdurende bezitting zou zijn. ^{Gen.17:8} Dezelfde belofte vinden we ook in Deut.8:7-9, waar het volk Israël zich in de woestijn bevindt vlak voor de grenzen van het beloofde land Kanaan: de aardse erfenis van het volk Israël.

De Gemeente daarentegen heeft krach-

tens Hebr.3:1 geen aardse, maar een hemelse roeping. De apostel Petrus deelt ons in zijn eerste brief daarom mee, dat onze erfenis niet is het land Kanaan, maar een "onvergankelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen is weggelegd." ^{1Pet.1:4} Een erfenis, waarvan "de verzegeling met de Heilige Geest een onderpand is sinds wij gelovig werden." ^{Ef.1:13} Het volk Israel zou, indien het de geboden naarstig onderhield, tot een hoofd gesteld worden, ^{Deut.28:13} maar de Gemeente wordt vermaand zich gering te achten als een kind, ^{Mat.18:4} zich toe te leggen op het dienen en niet op het zich laten dienen. ^{Mat.20:25-28}

Levensregel

Waar het volk Israël de opdracht kreeg hun vijanden te verslaan, ^{Deut.7:1-2} leert de Heere Jezus ons in de bergrede onze vijanden lief te hebben en te bidden voor hen, die ons vervolgen. ^{Mat.5:44} Waar de Joden bevolen werd een weerspannige zoon te stenigen, laat de gelijkenis van de verloren zoon in Lukas 15 ons zien hoe liefdevol onze houding moet zijn jegens een afgedwaalde zoon.

Eredienst

Het ingaan in het heiligdom was één maal per jaar weggelegd voor de hogepriester en wel op de Grote Verzoendag, terwijl de volksmenigte buiten bleef. ^{Heb.9:7} Vandaag echter heeft iedere gelovige "volle vrijmoedigheid om in te gaan in het ware heiligdom door het bloed van Jezus." ^{Heb.10:19} Behoorden onder de Israëlieten alleen Aaron en zijn nakomelingen tot de priesterklasse, ^{Num.3:10}

het Nieuwe Testament noemt iedere gelovige een priester, die geestelijke offers moet brengen, Gode welgevallig door Jezus Christus. ^{1Petr.2:5}

Toekomst

In de profetieën betreffende de toekomst van Israël en de Gemeente treedt het onderscheid en de tegenstelling nog duidelijker aan de dag. De Gemeente zal in haar geheel van de aarde worden opgenomen, de Heere tegemoet in de lucht; opdat ook zij zijn zal waar de Heere Jezus is ^{1Thes.4:17} in het Vaderhuis met de vele woningen. ^{Joh.14:2} Vervolgens word ons in Hand.15:14-16 voorzegd wat daarna zal gebeuren: Dan zal de Messias wederkeren om de troon van David (die op dat moment niet meer dan een vervallen hut is) weer op te bouwen. Dan zal de eeuwenoude profetie ^{Luk.1:32-33} in vervulling gaan: "Deze zal groot zijn en zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Heere God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als koning over het huis van Jacob heersen tot in eeuwigheid, en Zijn koningschap zal geen eind nemen." Dat zal de ware verlossing zijn voor het volk Israël; het land dat hen als altoosdurende bezitting is beloofd zal hen nooit meer ontnomen worden onder de gezegende heerschappij van de Heere Jezus in de stad Jeruzalem. ^{Zach.14:8-21}

Nu we gezien hebben, dat God zowel met de Gemeente als met het volk Israël een uniek plan heeft, elk met een geheel eigen karakter en doel, zal het duidelijk zijn dat de Judaïstische leer (in dit geval: de Kerk is het geestelijk Israël) meer gedaan heeft om de ont-

wikkeling van de Gemeente te verhinderen, haar roeping te verdraaien, haar geestelijk leven schade te berokkenen, dan alle andere oorzaken tezamen. In plaats van te blijven wandelen op de haar voorgestelde weg van scheiding, vervolging, smaadheid, haat en verzettsloosheid, gebruikte zij de Joodse Schriften, om het betreuenswaardige feit te rechtvaardigen, dat zij zich bezighoudt met de beschaving van de wereld, de verwerving van aardse rijkdom, het gebruik van indrukwekkend ritueel, de bouw van imposante kerkgebouwen en kathedralen, de aanroeping van Gods zegen over de strijd tussen militaire machten, en de verdeling van een gelijke broederschap in "geestelijken" en "leken". Ook in het vervolg van onze studie over de doop moet ons helder voor ogen staan dat Israël en de Gemeente niet synoniem zijn. Vele zaken zullen zich vanzelf verklaren als we bij verdere bestudering dit noodzakelijke onderscheid goed vasthouden.

DE KINDERDOOP

Oorsprong

Uit de handelingen der apostelen in het Nieuwe Testament is nergens onweerslegbaar aan te tonen dat er kinderen gedoopt werden. Ook vinden we nergens een gebod betreffende het dopen van kinderen. Moeten we daarmee concluderen dat er geen kinderen gedoopt werden in de eerste gemeente? Met andere woorden is het feit dat de bijbel er geen melding van maakt een bewijs dat het derhalve ook niet gebeurde? Om op deze belangrijke vraag een antwoord te vinden moeten we onze aandacht

richten op wat de kerkhistorie ons over leer en leven van de apostolische tijd meedeelt.

Terwijl ook vandaag de discussie bij nieuwtestamentici en kerkhistorici over de vraag of het Nieuwe Testament wel een kinderdoop kent nog steeds in volle gang is, dateert de eerste ons bekende discussie aangaande dit onderwerp reeds uit de tweede eeuw. Irenaeus (2e eeuw), Tertullianus (geboren omstreeks 160), Hippolytus (gestorven na 235) en Origenes (185-254) veronderstellen de kinderdoop als algemeen gebruikelijk.

Met betrekking tot de liturgie is voor het eerst sprake van de kinderdoop in de kerkorde van Hippolytus (begin 3-de eeuw) waar de Koptische tekst het voorschrift geeft: "Allereerst zult gij de kleinen dopen. Allen, die voor zich spreken kunnen, behoren te spreken. Voor hen echter, die niet spreken kunnen, behoren hun ouders te spreken of een ander die tot hun familie behoort."

De synode van Carthago in 251 handelt reeds over de vraag, of een kind op de derde of de achtste dag na de geboorte gedoopt moest worden. Evenwel, de Nederlandse Geloofsbelijdenis leert in art. 7 dat de gewoonte niet met de waarheid gelijkgesteld mag worden en dat de oudheid van een geschrift of gebruik niets zegt over de juistheid ervan.

Het geheel wordt al wat overzichtelijker als we oog krijgen voor de achtergrond en de dogmatische argumenten van de kinderdoop in deze tijd.

Augustinus (een verdediger van de kinderdoop) bracht de leer over de erfzonde

en de vrije wil in het laatste gedeelte van de 4-de eeuw duidelijk onder woorden. Onder de genade Gods verstond hij "geestelijke kracht ingegoten door sacramenten". Met hem schreven ook anderen de sacramenten een geheimzinnige, heilige kracht toe en gaven er de naam "verborgenheden" aan. Daar komt nog bij dat men ging geloven dat de doop noodzakelijk is tot zaligheid. Tot deze gedachte kwam men door verkeerde uitleg van Rom.6:3-4, Gal.3:27 en Kol.2:12, die zowel betrekking hebben op waterdoop als op de doop met de Heilige Geest. Toen men begon te geloven, dat iemand, die niet gedoopt is, niet zalig kan worden (voor deze gedachte is zoals we reeds zagen geen enkele grond aan te wijzen), ging men kinderen en zieken dopen en omdat men die niet altijd kon onderdompelen, begoot of besprenkelde men hen.

Behalve de leer van de afwassing der erfzonde en de leer dat men zonder de doop niet zalig kan worden, was er ook nog een ander argument voor de kinderdoop. Andere kerkvaders nl., die met de erfzonde niet rekenden, betrokken de zegen van de doop uitdrukkelijk op het latere leven, een gedachte die met name gevolgd werd in het Oosten.

Ook vandaag de dag vinden we nog deze argumenten bij ouders, die hun kind ten doop houden. De onlangs verschenen resultaten van een onderzoek hieromtrent toonden de volgende belangrijkste motieven om een kind te laten dopen:

- afwassing van de erfzonde
- voortzetting van een traditie
- basis voor de geloofsopvoeding

- opname in de kerk
- dank voor de geboorte

Kinderdoop en de kerkgeschiedenis

Voor de herkomst van de oosters-orthodoxe, de protestantse en de rooms-katholieke doopritus zullen we uiteraard moeten teruggaan op z'n minst tot de vroegchristelijke kerk; zo niet tot het Nieuwe Testament. Daarbij beroemt de oosterse orthodoxie er zich op, dat zij de tradities van de vroegchristelijke kerk het best bewaard heeft. In de vroegchristelijke kerk waren al spoedig bepaalde rituelen ingetreden die aan de doop een verfraaiend karakter behoorden te geven. Terecht bestrijdt prof. Lekkerkerker dit met de woorden: "Het is verboden meerdere lasten op te leggen aan de gemeente dan haar door de apostelen is overgeleverd."

In 1526 (in de tijd van de Reformatie) schrijft Maarten Luther in zijn doopboekje: "Zo bedenk nu, dat in het dopen deze uiterlijke handelingen het minste betekenen zoals: onder de ogen blazen, het kruis tekenen, zout in de mond geven, speeksel en viezigheid in de oren en neuzen doen, met olie op de borst en schouders zalven en met chrisam de schedel bestrijken, het westerhemd (witte doopjurk) aantrekken en brandende kaarsen in de handen geven, en wat daar meer is, dat door mensen is toegevoegd om de doop te verfraaien; want ook zonder zulke dingen kan de doop geschieden..... Maar zie toe, dat gij in het rechte geloof daar staat, Gods Woord hoort en ernstig meebidt."

De Reformatie heeft ook te maken gehad met de opvattingen van de zgn. Wederdopers, die de kinderdoop verwierpen. De oorsprong van deze beweging moeten wij allereerst zoeken in Zürich. Hier ontstond in de zomer van 1524 een kwestie over de doop. Mannen als Felix Mantz en Conrad Grebel vonden, dat Zwingli lang niet ver genoeg ging in de reformatie van de kerk, zoals Karlstadt dit ook zei van Luther. Men kan niet bepaald zeggen dat deze beweging geheel zonder invloed is gebleven op de Reformatie. De gedachten bijv. over de tucht zijn voor een groot deel door Calvijn overgenomen. Er is wel eens gezegd, dat deze kerkhervormer met het strenge toezicht op de leer en levenswandel van de burgerij te Genève getracht heeft de beweging van de wederdopers en hun kritiek - als zou de Reformatie niet ver genoeg gegaan zijn - te verbinden met het ideaal van de volkskerk.

Intussen is het te Zürich tot een conflict gekomen op het punt van de kinderdoop. Terwijl Zwingli aanvankelijk verklaarde moeite te hebben met de bijbelse fundering van de kinderdoop en het ook wel kon begrijpen, dat men de kinderen eerst dan liet dopen wanneer zij enig onderwijs in het geloof hadden ontvangen, spitste de zaak zich toe toen men van de verwerping van de kinderdoop een herkenningwoord ging maken in het streven te komen tot een eigen gemeente van wedergeborenen, afgescheiden van het gemengde volk. Wat onvermijdelijk leek geschiedde op 21 januari 1525: Voor het eerst werd

iemand wedergedoopt, d.i. een volwassendoop op geloof en belijdenis van een mens die reeds als kind gedoopt is maar dit niet als de echte doop beschouwt.

Sindsdien is de kinderdoop een omstreeden sacrament. In Nederland liep de doperse beweging uit op de catastrofe van Munster (1535), waar Jan van Leyden in zijn verdwazing als koning van het Duizendjarig Rijk een jaar lang regeerde. De overheid ging over tot een fanatieke vervolging en maakte daarbij geen onderscheid tussen weerloze en revolutionaire doopsgezinden. Dankzij Menno Simons werd de beweging in rustiger banen geleid. Al spoedig kwamen er tegenargumenten ten gunste van de kinderdoop. Zeer zeker, aldus Zwingli, kan men vanuit het Nieuwe Testament niet bewijzen, dat de kinderdoop uitdrukkelijk is bevolen, nog minder echter dat hij is verboden. Dus gaat hij terug naar het Oude Testament en zoekt aansluiting bij de besnijdenis en de verbondsleer.

De gereformeerde verbondsleer in haar klassieke gestalte verdedigt de kinderdoop als teken en zegel van het genadeverbond, waarin de gelovigen én hun zaad zijn opgenomen. Aldus kunnen we het ook lezen in art. 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis en in antwoord 74 van de Heidelberger Catechismus. Door te spreken over een genadeverbond met de gelovigen én hun zaad wijst de gereformeerde verbondsleer de opvattingen af van de dopersen, alias de wederdopers of later weer de doopsgezinden genoemd. Het woord "verbond" (als genadige be-

schikking Gods) drukt al uit, dat door het gereformeerd protestantisme de nadruk eerder wordt gelegd op de belofte Gods als grond voor de doop dan op het geloof van de mens.

De doop wordt hier verstaan als waarteken van deze beloften en niet zoals Menno Simons dit doet als teken van onze gehoorzaamheid. Maar anderzijds ging Luther praten over het geloof van de kinderen zelf, omdat volgens hem geloof nu eenmaal noodzakelijk is voor het ontvangen van het sacrament.

Intussen blijft het doorslaggevende argument voor de gereformeerde verbondsleer, dat de kinderen zowel als de volwassenen tot Gods Gemeente behoren, dat is: delen in de beloften van Gods genadeverbond. Met bijzondere klem is dit gezegd in de eerste doopvraag van het klassiek gereformeerde doopformulier, die over de kinderen spreekt als lidmaten van Christus' Gemeente.

Niet alleen gedurende de Reformatie is de discussie rond de kinderdoop levendig geweest. Alle eeuwen door hebben meer of minder bekende theologen hun bijdrage geleverd. In 1944 kwam het binnen de Gereformeerde Kerken tot een scheuring. De oorzaak lag in het wat moeilijke begrip "onderstelde wedergeboorte". Meerdere malen heeft men in verband met deze leer als grond voor de doop naar Abraham Kuyper verwezen. In zijn geschriften komt hij telkens te spreken over het verband van doop en wedergeboorte. De "geestelijke" grond voor de bediening van de

doop aan een kind ligt z.i. in het "vermoeden van de wedergeboorte". Tot dit vermoeden komt de kerk wanneer het kind uit gelovige ouders geboren is. Alleen God weet het, omdat Hij er Zelf al dan niet de graankorrel van het geloof in besloten heeft. Maar de kerk kan blijkbaar niet verder komen dan gissen, vermoeden, hopen, ervan uitgaan dat de kinderen wedergeboren zijn en ze dienovereenkomstig behandelen, dat is: dopen. Maar eigenlijk komt volgens Kuyper de doop alleen toe aan de uitverkorenen, die het beginsel van het nieuwe leven door de verborgen werking van de Heilige Geest hebben ontvangen. De Kerk heeft echter geen wiskundige zekerheid, dat het aangeboden kind metterdaad wedergeboren is; zij komt niet verder dan onderstelling, de Heer kent de zijnen.

De grote dogmaticus van de Gereformeerde Kerken, Herman Bavinck, heeft het standpunt van Kuyper zo dicht mogelijk willen naderen. De doop "onderstelt" zijns inziens de wedergeboorte. Maar dit betekent niet, dat hier de grond ligt voor de doop. De bediening van het sacrament houdt het kind voor wedergeboren, maar doet dat op grond van Gods belofte: de doop is geen zegel van wedergeboorte, maar van Gods belofte.

Veel opzien baarde in 1943 een brochure van Karl Barth, waarin een beschuldiging aan de kerk van een terugval in een "theologisch jodaisme" opgesloten lag, als zou natuurlijke geboorte recht geven op het ontvangen van de doop

(zoals dit bij Israel het geval was met de besnijdenis). Enkele zinsneden uit zijn brochure:

"Daar de dopeling ongetwijfeld de tweede hoofdpersoon is in het gebeuren van de doop, moet werkelijk zeer ernstig ook naar hem gevraagd worden. En daarbij hoort: het verlangen van de dopeling waarvoor hij zelf verantwoordelijk is, de bereidheid om de toezegging van de ook hem toegewende genade te ontvangen en om de ook van hem gevraagde dienst der dankbaarheid te aanvaarden en zich te laten welgevalen. Doop zonder toestemming en bereidheid van de dopeling is wel ware werkelijke en werkzame doop, zij is echter niet rechte, niet een in gehoorzaamheid en ordelijk voltrokken en daardoor noodzakelijk een verduisterde doop. Zij moet en mag niet herhaald worden. Zij is echter een wonde aan het lichaam der kerk en een ziekte van de gedoopten, welke wonde en ziekte wel genezen kunnen worden, die echter toch zo gevaarlijk zijn, dat hier nog eenmaal de vraag moet worden gesteld aan de kerk: hoe lang zij zich nog door een naar deze kant willekeurige doopraktijk aan het veroorzaken van deze wonde en ziekte schuldig wil maken? Wij spreken van de kinderdoop, d.i. de doop van hen, die voor en in de voltrekking van dit gebeuren niets te zeggen hebben en wel daarom niets te zeggen hebben, omdat ze nog niets zeggen kunnen."

Als exegetisch argument wordt door Barth aan dit alles nog toegevoegd, dat in het Nieuwe Testament de doop steeds het antwoord is op een vraag van de tot

geloof gekomen mens. Nergens wordt de mens aldaar tot de doop gebracht. Hij komt. Zo kan er dus geen ruimte zijn voor het dopen van kinderen, die nog niet vragen kunnen om deze handeling. Toch blijft, aldus Barth, voor de Kerk niets anders over dan de rechte orde van de doop te herstellen, waarbij de dopeling niet langer een passief object is maar een in vrije beslissing belijdende en van zijn bereidheid en verlangen getuigende partner van Jezus Christus. Bovenstaande kritiek op de kinderdoop heeft in de Westeuropese kerken indruk gemarkt. Na 1943 is een stortvloed van literatuur losgekomen, met name in het Duitse taalgebied, waarin het gaat over de exegetische en dogmatische fundering. Drie hoofdargumenten ten gunste van de kinderdoop komen hierin naar voren:

1. De vraag is gesteld, of bij de zegening van de kinderen door Jezus in Mark.10:13-16 al reeds gedacht mag worden aan het doopritueel; inzonderheid het woord "verhinderen" zou daarop wijzen, omdat dit ook voorkomt in de doopberichten van Hand.10:47 en 11:17.

2. Verder is aan de orde gekomen, of bij het dopen van een mens "met zijn huis", waarover wij lezen in Hand. 16:15, 33 en 18:8 niet ook aan kinderdoop gedacht mag worden.

3. Het dooprapport van 1947 verwijst opnieuw naar de klassiekgereformeerde verbondsleer als fundering van de kinderdoop. Op de eenheid van Oud en Nieuw Testament wordt in de verbondsleer zelfs aldus de nadruk gelegd, dat gesteld wordt: "De doop is in de plaats

van de besnijdenis gekomen".

Intussen is men er zich wel van bewust, dat de beslissing valt op dogmatisch terrein. Kurt Aland, die de mogelijkheid van kinderdoop in de tijd van het Nieuwe Testament en in de vroeg-christelijke kerk tot aan Tertullianus (eind 2-de eeuw) op exegetische gronden ontkent, aanvaardt dan toch de kinderdoop op dogmatische gronden, want "nooit mag het geloof de grond worden voor de doop". Voor de dogmatische discussie is het van betekenis, dat Barth ten aanzien van hen die als kind gedoopt zijn niet de eis stelt van een her-doop, opdat zij op ordelijke wijze gedoopt zouden worden. Een slechte doopraktijk kan z.i. het wezen, de kracht en de zin van de doop wel verduisteren - echter nooit de werking van de doop opheffen.

Het is de vraag of zij die in beroering gebracht zijn door de opmerkingen van Barth terzake van de kinderdoop, zich hierdoor laten geruststellen: voor de prediking wordt het een vreemde zaak een mens voor de zekerheid van het geloof te verwijzen naar de doop en hem tegelijk te zeggen dat hij deze op onordelijke wijze heeft ontvangen. Menigeen heeft aan Barth hier verweten, dat hij met zichzelf in tegenspraak is: men kan niet zeggen van de kinderdoop dat deze een onordelijke vorm is van sacramentsbediening, en tegelijk de geldigheid de onherhaalbaarheid van de doop in dit geval handhaven.

Terwille van een "oecumenische" ruim-

te voor wat sommigen noemen "de volle, echte, nieuwtestamentische doop", wordt tegenwoordig wel aan de kerken gevraagd goed te vinden, dat ouders die menen in geloofsgehoorzaamheid voor hun kinderen niet het sacrament van de doop te mogen vragen opdat deze kinderen later de volle vreugde van de doop der gelovigen zullen ervaren, in de gelenheid zullen worden gesteld:

1. de doop uit te stellen tot de volwassen leeftijd en dit alleszins legitiem te mogen achten (zodat uit de eerste doopvraag van het oudgereformeerde doopformulier het "behoren gedoopt te wezen" ten aanzien van de kinderen zou moeten worden geschrapt);
2. hun kind te mogen opdragen in de gemeente onder het "teken" van een handoplegging (een "zegening" genoemd, voor welk gebruik de zegening van de kinderen door Christus als argument wordt genoemd);
3. waar zij zelf als kind gedoopt zijn alsnog de doop der gelovigen door onderdompeling te ontvangen, opdat zij zich als "echt gedoopt" mogen weten.

Kinderdoop en de verbondsleer

Als we spreken over de verbondsleer dan wordt daaronder verstaan de leer dat de Gemeente (de Kerk) een verlengstuk is van het verbondsvolk Israel en derhalve aanspraak kan maken op dezelfde beloften voorrechten en zegeningen welke destijds het volk Israel ten deel vielen. Vanuit dit gezichtspunt valt het antwoord op vraag 74 uit Zondag 27 van de Heidelbergse Catechismus "moet men ook de kleine kinderen laten dopen?" makkelijk te begrijpen. Dit antwoord luidt: "Ja. Zij

behoren evengoed als de volwassenen tot het Verbond van God en tot Zijn Gemeente, en aan hen worden, niet minder dan aan de volwassenen, de verlossing van de zonden door het bloed van Christus, en de Heilige Geest, die het geloof werkt, beloofd. Daarom moeten ook zij door de doop, als het teken van het Verbond, in de Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden, zoals in het Oude Testament door de besnijdenis geschiedde, in plaats waarvan in het Nieuwe Testament de doop ingesteld is."

Als er gesproken wordt van een verbond, moeten we ons in de eerste plaats afvragen wat met dit verbond bedoeld wordt. In het Oude Testament komen we verschillende verbondsluitingen tegen tussen God en Zijn volk, bijv. het Verbond met Noach, ^{Gen. 8 en 9} met Abraham, ^{Gen.15} met David, ^{2Sam.7} en dan het Nieuwe Verbond met Israel. ^{Jes.55:3; 59:21; Jer.31:31-33; Ez.37:26}

De Gemeente heeft in zoverre met het Nieuwe Verbond te maken, dat de Heere Jezus de Middelaar van het Nieuwe Verbond is en wij met Hem in verbinding zijn gebracht. Wij zijn "gekomen tot de Middelaar van het Nieuwe Verbond, Jezus Christus en tot het bloed der besprenging, dat van betere dingen spreekt dan Abel." ^{Heb.12:24} Het Nieuwe Verbond ontleent zijn waarde en kracht aan het bloed van de Middelaar. De bediening van het Nieuwe Verbond vindt in de Gemeente reeds plaats en de gelovigen genieten nu reeds de zegeningen van het Nieuwe Verbond:
- de vergeving der zonden

- de gave van de Heilige Geest
- het eeuwige leven
- het ingaan binnen het voorhangsel

Het is overigens fundamenteel fout de doop te willen zien als een verbondsteken. Ds. W. Steenberg, die een studie maakte over de doop in het Nieuwe Testament, komt terecht tot de volgende stelling: "Is het Nieuwe Verbond iets geheel ánders dan het oude met nieuwe beloften, en is de Gemeente van het Nieuwe Testament iets ánders dan Israel in het Oude Testament, dan zijn besnijdenis en doop ook twee verschillende zaken en mag de lijn van de kinderbesnijdenis niet worden doorgetrokken naar de kinderdoop. (Meestal gaat de afwijzing van de kinderdoop dan ook gepaard met de gedachte dat er ook nu nog eigen beloften en een eigen toekomstverwachting voor Israel zijn)."

Kinderdoop en de besnijdenis

In Gen.17 vinden we het beginsel van de besnijdenis. De belangrijkste belofte hier in de verbondsluiting is wel: "Om u en uw nageslacht tot een God te zijn." ^{Gen.17:7} De door de zondeval verbroken gemeenschap met de Almachtige wordt van Zijn kant in beginsel hersteld. God geeft Zichzelf aan de mens, Immanuel. Daarom is de vervulling hiervan ook in wezen Jezus Christus, het vleesgeworden Woord. Als uitwendig teken wordt hier nu de besnijdenis ingesteld. Al wat mannelijk is, ook in zijn huis geboren (uit slavinnen en (gekochte) vreemdelingen). Het is geheel uw huis. De betekenis van deze besnij-

denis is: het wegdoen van het "vlees"; alleen de jongens wijst erop, dat de man verantwoordelijk is. De achtste dag wijst op "het nieuwe begin". Dus na 7 dagen in het vlees volgt het nieuwe leven met God, als erfgenaam van de belofte. De besnijdenis is het zegel van de gerechtigheid: "En het teken der besnijdenis ontving hij (Abraham) als het zegel der gerechtigheid van dat geloof dat hij in zijn onbesneden staat bezat." ^{Rom.4:11}

Wij, de gelovigen van het Nieuwe Testament, ontvangen geen zichtbaar teken, maar wij zijn verzegeld door de Heilige Geest tot de dag der verlossing. ^{Ef.4:30}

Bovendien werd de besnijdenis toegepast bij allen, die door geboorte in de vergadering van Israel waren opgenomen; zo is de doop het teken daarvan, dat men is wedergeboren en daarom is opgenomen in de vergadering der gelovigen, de Gemeente van Jezus Christus.

De "besnijdenis van Christus" ^{Kol.2:11} is Zijn dood en opstanding, waardoor Hij voor eeuwig heeft weggedaan, wat de volkomen gerechtigheid van Zijn duur gekochte Gemeente in de weg kon staan; voor iedere Christen: het nieuwe leven van de achtste dag. Wij moeten onszelf de eerlijke vraag stellen: is de doop nu een teken van het verbond en de belofte, zoals de besnijdenis; of is de doop een teken van het gestorven en begraven zijn in Christus?

Het volgende vers ^{Kol.2:12} geeft ons op deze vraag ook een eerlijk antwoord: "daar gij met Hem begraven zijt in de doop". Dat hierbij van onmondige kinderen geen sprake kan zijn blijkt uit

het vervolg: "In Hem zijt gij ook medeopgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt".

Lied 335:5 en 6 uit het Liedboek der Kerken brengt de kinderdoop als volgt onder woorden:

Het water wacht

en 't kind ontvangt uw zegen,

Gij spreekt het aan,

het heeft een naam gekregen

en niemand rukt het uit uw macht.

Uw teken spreekt

Gij wilt Zijn heiland wezen,

het is gedoopt,

begraven en herrezen

in Vader, Zoon en Heil'ge Geest.

Hieruit kunnen we opmaken dat de Kerk de kinderdoop gelijk stelt aan de wedergeboorte. Afgezien van wat we reeds bespraken aangaande de bijbelse visie over de doop, komen we daar bij ook nog in conflict met een belangrijk Schriftgedeelte, dat handelt over de wedergeboorte, nl. Joh. 1:12 en 13, waar staat: "Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, hun die in Zijn naam geloven; die niet uit bloed, noch uit de wil des vlezes, noch uit de wil eens mans, doch uit God geboren zijn." De opvatting van de Kerk is, dat de praktijk van de kinderdoop in een verband staat, waarbij de nadruk ligt op het geloven van de gemeente, op een geloofsomgeving en niet zozeer op de uitdrukkelijke beslissing van de dopeling. De gehele gemeente bevestigt haar geloof in God en verplicht zich zorg

te dragen voor zulk een geloofsomgeving in het gezin, in de kerkdienst, in het onderwijs en het getuigenis van de kerk.

Maar uit bovenstaand Schriftgedeelte blijkt het kinschap Gods niet af te hangen van welke doop dan ook, maar van het aannemen, het aanvaarden van Christus, het geloven in Zijn naam. Men moet niet uit bloed (genade is geen erfgoed), noch uit de wil des vlezes (het vlees doet geen nut - Joh. 3:6; 6:63), noch uit de wil eens mans (niet door menselijke beïnvloeding), doch uit God geboren zijn. In dit licht wordt de volgorde van Christus' bevel in Mark. 16:16 ook weer zichtbaar: "Wie gelooft en zich laat dopen zal behouden worden."

Degenen die de doop der gelovigen voorstaan wordt wel eens verweten de nadruk te leggen op de geloofsdaad, als zou dit een verdienste zijn. Maar de eerlijkheid gebiedt ons op te merken dat we bij de kinderdoop in wezen hetzelfde principe vinden. We moeten ons nl. afvragen of het dan in dit geval ook weer niet afhangt van de bereidheid der ouders om hun kind te laten dopen. Is Gods gewilligheid om te zegenen bij ongedoopte kinderen soms minder dan bij hen die gedoopt zijn? Zijn de woorden van Christus: "Laat de kinderen tot Mij komen" alleen gericht aan gedoopte kinderen? Ik stel hier niet de vraag of kinderen, opgroeiend in een gelovig gezin, niet veel voorhebben op de kleinen die dit voorrecht niet genieten. Zonder twijfel is dit zo. Het gaat me hier echter om Gods onverander-

lijke bewogenheid met alle kinderen, waarvan Zijn Woord zegt: "hunner is het Koninkrijk der hemelen". Mogen wij hier eigenmachtig aan toevoegen: indien zij gedoopt zijn? De liefde van God gaat naar alle mensen uit, opdat een ieder die gelooft eeuwig leven heeft. ^{Joh.3:16} Men moet begrijpen dat hier niet gezegd wil zijn dat ons geloof de belangrijkste plaats inneemt. Het is Gods handelen, Gods genade. Prof. van Niftrik schrijft hierover treffend: "Als God ons Zijn genade gaat schenken door Woord en sacrament, dan bedoelt en omvat dat handelen onze geloofsbeslissing, zodat wij ons nooit beroemen op hetgeen wij gedaan hebben, maar belijden, dat ons geloven, hoewel het ons geloven en beslissen is, werk van de Heilige Geest, van God is."

Deze zelfde gedachte vinden we ook in 2Kor.5:19 en 20, waar staat: "God was in Christus de wereld met zich verzoenende, door hun hun overtredingen niet toe te rekenen, en Hij heeft ons het woord der verzoening toevertrouwd. Wij zijn dus gezanten van Christus, alsof God door onze mond u vermaande; in naam van Christus vragen wij u: laat u met God verzoenen."

Het is alles van God uitgegaan. God heeft de wereld met zichzelf verzoend in Christus Jezus. Maar we worden opgeroepen ons met God te laten verzoenen. Ons geloof is daarom niets meer dan de hand waarmee we Gods verzoening aanpakken, waardoor we tegelijkertijd voldoen aan de voorwaarde om gedoopt te worden.

Kinderdoop en het "Gij en Uw huis"

Een ander fundament voor de kinderdoop zijn de zgn. "huisteksten". Nu zijn er twee huizen die een heel voorname plaats innemen in de bijbel, en dat zijn: het huis van God en het huis van de dienstknecht van God. Het huis van God is een heilig huis, een geestelijk huis, een verheven huis een rein en hemels huis. Het huis van de dienstknecht van God behoort hiervan een beeld, een afshaduwing te zijn. Dat moet het niet slechts zijn in een abstract of theoretisch beginsel, maar praktisch en erdoor gekenmerkt. Toen Gods oordeel op het punt stond los te barsten bereikten Noach, die genade vond in Gods oog, de volgende woorden: "Ga gij en uw gansse huis in de ark want u heb Ik gezien rechtvaardig voor mijn aangezicht in dit geslacht." ^{Gen.7:1}

Dat Noach een type was van Christus - het rechtvaardige hoofd van een verlost familie - doorkruist op geen enkele wijze het beginsel dat afgeleid kan worden uit deze en daaraan verwante Schriftplaatsen. Dit beginsel wordt door C.H. Mackintosh als volgt onder woorden gebracht: "Het huis van elke dienstknecht van God is, krachtens haar verbinding met Hem, gebracht in een positie van voorrecht en van verantwoordelijkheid als consequentie daarvan." In een voetnoot voegt hij daaraan toe: "De lezer zal, naar ik vertrouw, niet de gedachte krijgen dat de noodzaak van het werk van de Heilige Geest in de wedergeboorte van de kinderen van Christelijke ouders zou worden geloofend of belemmerd. Dat verhoede God. "Tenzij iemand wederomgeboren

wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien." Dat is even waar van een kind van Christelijke ouders als van ieder ander. Genade is geen erfgoed. De kern van hetgeen waarop ik wil aandringen bij Christelijke ouders is, dat de Schrift een man onlosmakelijk verbindt met zijn huis, en dat de Christelijke ouder de waarborg heeft op God te mogen rekenen voor zijn kinderen, en verantwoordelijk is om zijn kinderen voor God op te voeden. Laat ieder die dit ontkent Ef.6:4 dan maar eens uitleggen."

God openbaarde geen behoudenis voor Noach die zonder geldingskracht was voor het huis van Noach. Zoiets heeft Hij nooit overwogen. Dezelfde ark die openstond voor hem, stond ook open voor hen. Waarom? Was het omdat ze geloof hadden? Nee; maar omdat hij het had, en zij waren met hem verbonden. God gaf hem een blanco-cheque voor hemzelf en zijn gezin, en het was nu aan hem om deze cheque in te vullen door hen met zich naar binnen te brengen. Het is volkomen duidelijk dat ouders hun kinderen niet kunnen meenemen naar de hemel in de zin zoals de Israëlieten de hunne meenamen naar Kanaän. God alleen kan hun kinderen geschikt maken voor de hemel, door in hen het leven van Zijn eigen Zoon te planten; en Hij alleen kan hen in de hemel brengen, op Zijn eigen tijd. Al kunnen dan ouders hun kinderen niet geschikt maken voor de hemel, noch hen erheen brengen, zo kunnen ze hen er niettemin door het geloof voor opvoeden; en het is niet alleen hun plicht, maar ook hun hoog en heilig voorrecht

dat te doen. Zij zijn ervoor verantwoordelijk hun kinderen op te voeden, hoewel ze hen niet kunnen bekeren; en God zal zeker de getrouwe opvoeding zegenen van hen die Hij de ouders in genade heeft gegeven. Welnu, het doen van de wil van God met betrekking tot hun kinderen is hen te behandelen zoals Hij doet, door hen te beschouwen als een deel van henzelf en hen in overeenstemming daarmee op te voeden.

Die wil bestaat niet alleen maar daarin te hopen dat ze uiteindelijk misschien kinderen van God blijken te zijn, maar hen te beschouwen als degenen die reeds gebracht zijn op de plaats van voorrecht, en op grond daarvan met hen te handelen met betrekking tot alles. Dat is geen kwestie van kinder- of volwassendoop, zoals dat er zo vaak van wordt gemaakt. Nee het is enkel en alleen een zaak van geloof in de kracht en de uitgestrektheid van dat bijzonder genadevolle woord: "Gij en uw huis."

Maar, zegt men misschien, we moeten wachten op tekenen van bekering. Hierop moet gezegd worden dat het geloof nooit op tekenen wacht, maar handelt op grond van Gods Woord. Het is altijd een duidelijk bewijs van ongelooft wanneer men op tekenen wacht, als God een bevel geeft. Als Israel had gewacht op een teken wanneer God zei: "Voorwaarts", dan zou dat duidelijke ongehoorzaamheid zijn geweest; en als de man met de verdorde hand had gewacht op enig teken van kracht, toen Christus hem beval zijn hand uit te strekken, dan zou hij zijn verdorde hand met zich

in het graf hebben genomen. Zo is het ook met de ouders. Als zij achten op tekenen en bewijzen voordat zij het Woord van God in Ef.6:4 gehoorzamen, dan wandelen ze zeker niet door geloof, maar door aanschouwen. Bovendien, als zij aan het begin met de opvoeding van hun kinderen moeten beginnen, dan moeten ze klaarblijkelijk beginnen voordat ze in staat zijn om te laten zien wat de ouders mogelijk beschouwen als bewijzen van bekering. In dit opzicht, evenals in alle andere dingen, is het hun plaats om te gehoorzamen en de resultaten aan God over te laten.

Terugkomende nu op de in het begin genoemde "huisteksten", welke door het Nieuwe Testament vermeld worden, willen we deze (drie in totaal) met betrekking tot de kinderdoop in hun context bestuderen.

Het gezin van de gevangenebewaarder

"En de gevangenebewaarder leidde Paulus en Silas naar buiten en zeide: Heren, wat moet ik doen om behouden te worden? En zij zeiden: Stel uw vertrouwen op de Heere Jezus Christus en gij zult behouden worden, gij en uw huis. En zij spraken het woord Gods tot hen in tegenwoordigheid van allen, die in zijn huis waren. En in datzelfde uur van de nacht nam hij hen mede om hun striemen af te wassen, en hij liet zichzelf en al de zijnen terstond dopen; en hij bracht hen naar boven in zijn huis en richtte een tafel aan, en hij verheugde zich, dat hij met zijn gehele huis tot het geloof in God gekomen was."

Hand.16:30-34

Zij hoorden de woorden Gods alvorens zij gedoopt werden. Bovendien waren "al de zijnen" oud genoeg om te geloven want hij verheugde zich dat hij met zijn gehele huis tot geloof in God gekomen was. Het is zeer twijfelachtig hierop de kinderdoop te willen funderen.

Het huis van Lydia

"En een zekere vrouw met name Lydia, een purperverkoopster uit de stad Thyatira, die God vereerde hoorde toe, en de Heere opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus gezegd werd. En toen zij gedoopt was en haar huis, nodigde zij ons, zeggende: Indien gij van oordeel zijt, dat ik de Heere getrouw ben, neemt dan uw intrek in mijn huis. En zij drong ons ertoe." Hand.16:14-15

Over het huis van Lydia is ons niets bekend. Het was in elk geval een gastvrije woning. "En toen zij gedoopt was en haar huis." Wij horen niets over haar gezin. Wel is er sprake van haar huis. Het woord "huis" houdt in alles wat haar toebehoort.... kinderen en/of bedienden. Het is opnieuw twijfelachtig of ze wel een moeder was en de huwelijkse staat kende. "Haar huis" schijnt uit personeel bestaan te hebben, maar zekerheid hieromtrent hebben wij niet. In ieder geval staat er niet: En Lydia liet zich dopen met haar kinderen.

Het gezin van Stefanus.

"Ook heb ik nog het gezin van Stefanus gedoopt." 1Kor.1:16

Paulus heeft dit gezin gedoopt en hij eindigt dezelfde brief, waarin hij melding maakt van hun doop, met een

heerlijk getuigenis, dat elk familielid betreft. "Gij weet van het huis van Stefanus, dat zij (meervoud) zich ten dienste van de heiligen gesteld hebben." ^{1Kor.16:15} Men kan dit moeilijk van zuigelingen zeggen.

Het zal duidelijk zijn dat er op grond van deze Schriftplaatsen van een deugdelijke bewijsvoering aangaande de kinderdoop onmogelijk sprake kan zijn. Nergens in het Nieuwe Testament vinden we onweerlegbare aanwijzingen dat kinderen gedoopt werden en evenmin vinden we ook maar ergens het bevel ertoe.

Met deze - en vele andere - argumenten wordt de theologie van vandaag geconfronteerd. De theologie die met nog een belangrijke vraag worstelt, nl. hoe zit het met hen, die, hoewel als kind gedoopt, later niet blijken te geloven. Alan Richardson schrijft: "Het antwoord is dat we het niet weten. We willen niet gissen naar wat het Nieuwe Testament ons niet vertelt." En prof. van Niftrik betoogt: "De theologie moet niet op beschouwelijke wijze een verklaring bieden voor het feit, dat gedoopten niet geloven. Dat moet zij als een raadsel laten staan. Dogmatiek is niet verklaring van de feitelijke toestand der gemeente. Dogmatiek is gebonden aan het Woord Gods. Zij is er niet om te verklaren, hoe het komt, dat vele gedoopten niet geloven. Als zij dit zou willen verklaren, dan zou zij de doopleer zeer waarschijnlijk scheeftrekken."

Is het misschien te simplistisch om aan

te voeren dat dit raadsel als bij toverslag verdwijnt, indien in de Kerk de doop bediend wordt aan hen, die tot geloof gekomen zijn en zich in gehoorzaamheid aan Christus laten dopen?

Let wel: deze vraag heeft niet ten doel om de genadegaven, die God de kinderen uit gelovige gezinnen aanbiedt, te beknotten of teniet te doen. Integendeel, ook buiten iedere bijbelse openbaring hieromtrent is het zonneklaar, dat Gods verkiezende genade ook van geslacht op geslacht werkt. Waar vinden we een duidelijker voorbeeld van deze verkiezende genade dan bij het kind dat geboren wordt in een gelovig gezin en dag aan dag in de vreze des Heeren wordt opgevoed? Dat kinderen van gelovige ouders een groot voorrecht genieten is daarom zonder twijfel waar. Maar om onbijbelse verwarring en onduidelijkheid in de Kerk te voorkomen is juist deze vraag zo belangrijk: Is de doop een teken van de belofte, gedaan aan de pasgeboren baby; of is de doop een teken van de wedergeboorte, het door het geloof begraven zijn met Christus? Een vraag, die in de conclusie nog aan de orde komt ...

Kinderdoop en de besprenkeling

In de Middeleeuwen wordt de onderdompeling tot aan de 13-de eeuw als de normale vorm beschouwd: de grote doopvonten die uit deze tijd bewaard zijn gebleven geven daartoe ook alle gelegenheid, de overgieting wordt alleen als een mogelijkheid genoemd in geval water ontbreekt of bij zieken. De orde voor de doop in de Russisch-orthodoxe kerk veronderstelt nog altijd een drie-

voudige onderdompeling van kind of volwassene: alleen in het uiterste geval, bij zwaar zieken en stervenden kan met een overgieting worden volstaan.

In West-Europa begonnen middeleeuwse theologen vanaf de dertiende eeuw naast de onderdompeling ook de besprenkeling en de overgieting als normale vormen te beschouwen en te aanvaarden, niet meer dus als een uiterste mogelijkheid maar met een beroep op de gewoonte. Deze manier van dopen vindt echter geen enkele grond in de Bijbel. Al is het alleen al vanwege het feit dat de woorden baptizo (onderdompelen) en rantizo (sprenkelen) krachtens hun betekenis een totaal andere manier van handelen aanduiden. We zagen reeds dat de 130 keer dat er een woord wordt gebruikt dat betrekking heeft op dopen, dit steeds duidde op onderdompelen, indopen en aan het oog onttrekken.

Behalve het verschil dat in de betekenis van de woorden "dopen" en "besprenkelen" ligt opgesloten blijkt het onderscheid ook uit de manier waarop beide termen in de Bijbel gebruikt worden. Een sprekend voorbeeld daarvan vinden we in Lev.4:6 waar staat: "De priester zal zijn vinger in het bloed dopen (bapto) en van het bloed zeven maal sprenkelen (raino) voor het aangezicht des Heeren." De vinger werd gedoopt om met het bloed te sprenkelen; maar het sprenkelen was geen dopen.

Als we deze waarheid konsekvent willen toepassen op de huidige kinderdoop dan moeten we eerlijk toegeven, dat

wanneer iemand het voorhoofd van een kind besprenkelt en daarbij zegt "ik doop u" dat volgens Gods Woord een onwaarheid is, want hij doopt zijn eigen vinger, in plaats van het kind. Behalve dat op deze manier aan het wezen van de doop - de onderdompeling en daardoor het begraven worden in Christus - geen recht wordt gedaan, is het bovendien onverantwoord om op eigen houtje het woord "dopen" te veranderen in "sprenkelen", hetzij van volwassenen, hetzij van kinderen.

Voordat de Reformatie (rond 1500) ontstond was de R.K. kerk in Europa de enige kerk; de grote volkskerk die haar gezag op bijna alle gebieden liet gelden. Dat deze kerk rond de dertiende eeuw langzamerhand de onderdompeling verving door de besprenkeling mag ons vreemd voorkomen, maar dat gold het toenmalige Rome allerminst. Immers, de kerk had de macht om de instellingen van Christus naar goeddunken te veranderen. Daarmee gaf (en geeft) ze in ieder geval toe dat de besprenkeling niet overeenkomstig het bevel van Christus is. Toen de Reformatie ontstond en de dogmatische vragen van alle kanten op Luther en de zijnen afkwamen valt het te begrijpen dat dit zuurdesem van de paus niet direkt verwijderd werd. Later meent Luther - als voorstander van de kinderdoop - dat men bij de doop het kind in het water behoort te "stoten" en het daarna uit het water te heffen; maar zelf heeft hij kunnen constateren dat het desondanks meer en meer gewoonte werd het naakte kind met water te overgieten of

zelfs alleen het hoofd nat te maken. De Kerk heeft - wellicht gemakshalve - alle eeuwen door de toen reeds bestaande traditie gehandhaafd. Dit gegeven resulteert vandaag de dag voor ons in de beantwoording van een persoonlijke vraag: Volgen we de traditie die zijn oorsprong vindt in het willekeurig veranderen van Christus' instellingen of volgen we Christus die Zijn volgelingen beval: "Leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb....."

Conclusie

Vóór alles moet duidelijk zijn - en ik meen daarvoor een overvloed van bijbelse argumenten naar voren gebracht te hebben - dat de Christelijke doop in het Nieuwe Testament een opdracht is aan hen die hebben ingezien een verloren zondaar te zijn, daardoor gescheiden van God, maar door hun geloof in de Heere Jezus Christus weer verzoend zijn met God, daarin belijdende der zonde gestorven te zijn en "in nieuwheid des levens te wandelen".

Voor de kinderdoop kan geen enkel doorslaggevend argument gevonden worden in Gods Woord.

Maar hoe staat het dan met de gelovigen die als klein, onmondig kind gedoopt zijn? Moet soms beweerd worden dat deze eigenlijk niet gedoopt zijn, of misschien slechts half gedoopt zijn?"

Wij zouden ons allereerst afvragen wat bij ons het zwaarste weegt: is het Gods Woord of de traditie? Is het de leer van Christus of de leer van de Kerk? Indien wij onze Heiland waarlijk liefhebben

zal het niet moeilijk zijn hierin een beslissende keuze te maken. Hoezeer de traditie der Kerk een deel van ons leven is geworden, hoe dikwijls we vertederd toekeken wanneer een baby in de naam van God besprenkeld werd, hoe groot onze eerbied is voor de ambtsdragers in de Kerk; nooit - maar dan ook nooit - mag dit de plaats innemen van onze Heere Jezus Christus.

De konsekwentie van wat we hier bestudeerd hebben is inderdaad dat kleine kinderen volgens Gods Woord niet de bijbelse doop hebben ontvangen en derhalve - indien zij tot geloof gekomen zijn - op dezelfde wijze toegesproken worden als Paulus door Ananias:

"Sta op, laat u dopen."

Vrij van de Wet

Uit: Het Zoeklicht, 1936

Dat de Wet der tien geboden voor de nieuwtestamentische gelovige niet langer als levensregel is te beschouwen, wordt door Paulus duidelijk in het licht gesteld: "Weet gij niet, broeders, dat de Wet heerst over de mens zo lange tijd als hij leeft?" Rom.7:1-6

Paulus haalt dan vervolgens het beeld aan van het huwelijk: "Een vrouw, die onder den man staat, is aan de levende man verbonden door de wet." Met andere woorden: zij heeft zich te richten naar wat voor de man wet en regel is.

"Maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans." Anders gezegd: dan behoeft zij die dode man niet langer te gehoorzamen, en is vrij een andere man (haar tweede man) te nemen. vs. 3

Paulus past dit beeld van een eerste en tweede man toe om de veranderde positie van de gelovige ten opzichte van de Wet duidelijk te maken. "Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der Wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, namelijk desgenen, die van de doden opgewekt is." vs. 4 Deze "gij" vergelijkt Paulus dus bij de vrouw, over wie de wet des mans niets meer te zeggen heeft, omdat zij een gestorven man heeft.

Wie is die man en hoe is dat sterven in zijn werk gegaan? In vers 14 zegt Paulus: "Want wij weten, dat de Wet geestelijk is, maar ik ben vleselijk verkocht onder de zonde." En in de verzen 22, 23 laat hij

er op volgen: "Want ik heb een vermaak in de Wet Gods naar de inwendige mens; maar ik zie een andere Wet in mijn leden, welke strijdt tegen de Wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de Wet der zonde die in mijne leden is. Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?"

Paulus stelt zichzelf hier als 't ware voor als gehuwd met, verkocht aan het lichaam der zonde, dat door de Wet der zonde en des doods geregeerd wordt. En wij hebben gezien hoe juist de Wet Gods deze zonde levend maakt en bovenmate doet worden. Rom.7:13

Zolang ons lichaam der zonde leeft, zijn wij er aan verbonden, en aangezien het leeft tot onze dood toe, zijn we er voor goed aan verbonden.

Maar nu geschiedt het wonder: "Hetgeen der Wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in de gelijkheid des zondigen vleses en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees." Rom.8:3

Christus is ons gelijk geworden. Ons vlees en bloed, waardoor wij onder de Wet der zonde en des doods zuchtten, en machteloos en schuldig stonden tegenover Gods Wet, heeft Hij aangenomen. Hij Die geen zonde gekend of gedaan heeft, is voor ons tot zonde gemaakt; en Hij heeft de Wet volkomen vervuld, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood des kruises. 2Kor.5:21; Fil.2:8

"Dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven." Rom.6:10

In de gekruisigde Christus is "de man" gestorven; en zijn ook wij "der Wet gedood door het lichaam van Christus, opdat wij zouden worden eens anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is." Rom.7:4

De gekruisigde Christus is de eerste man die gestorven is aan de Wet. De opgestane Christus is de tweede man. "Dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven, en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode." Rom.6:10

"En indien Een voor allen gestorven is, zo zijn zij allen gestorven, opdat degenen die leven niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien Die voor hen gestorven en opgewekt is. Zo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vlees; en indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, nochtans kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees. Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden." 2Kor.5:15-17

De Wet heerst over de mens, zo lange tijd als hij leeft. Rom.7:1 En nu "zijn wij vrij gemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; also dat wij dienen in nieuwigheid des geestes en niet in de oudheid der letter." vs. 6

Het recht der Wet wordt nu vervuld in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Rom. 8:4

"Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Tegen de

zodanigen is de Wet niet." Gal.5:19-23

En waarom niet? Omdat zij als gestorvenen zijn. "Die van Christus zijn, hebben het vlees gekruisigd met de bewegingen en begeerlijkheden." vs. 24

We hebben al deze voorschriften van Mozes te beschouwen als een soort omtuining rondom Gods volk, opdat wanneer zij daarbinnen bleven, zij zouden leven. Deze omtuining in haar geheel maakte Israël tot een heilig (d.i. een afgezonderd) volk, scheidde hen af van de heidenen. Er bestond tussen hen als dragers van Gods Wet, die daarbinnen waren, en de heidenen die er buiten waren, een soort vijandschap Ef.2:15 en deze vijandschap was het symbool van de vijandschap die er is tussen de Wet, die geestelijk is, en den mens, die vleselijk is, verkocht onder de zonde. Rom. 7:14

Doch wat heeft nu Christus gedaan? Door Zijn vleeswording heeft Hij al hetgeen binnen die omheining plaats vond in levende vervulling doen gaan. Zowel wat de joden van de heidenen als wat de mens van God scheidde, heeft Hij in Zijn lichaam gedragen. En Hij heeft de vijandschap in Zijn vlees te niet gedaan, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwen mens zou scheppen.

Die in Christus is (Jood en heiden) die is een nieuw schepsel, 2 Kor. 5:17 en voor zulk een geldt niet meer: binnen de omheining der Wet blijven, doch "blijven in Christus". In Christus blijven wordt niet bereikt door in de tien geboden te blijven, doch alleen door het geloof in Hem, zodat Hij tot wasdom in ons kan komen. Geen werken meer, maar vruchten.

Agenda van Ab Klein Haneveld

ALKMAAR donderdag 26 sep, 10 okt,
7/21 nov, 5/19 dec, 16/30 jan,
13/27 feb, 13/27 mrt, 10/24 apr,
8/22 mei; 19:45 uur;
"Delta", Oude Kanaaldijk 2;
Jozef's geschiedenissen

APELDOORN zondag 6 okt, 15 dec;
10:30 uur, "Kindervreugd"
P. Saenredamstr. 15

<p>APELDOORN zaterdag 21 sep, 9 nov, 11 jan, 8 mrt, 3 mei, 13 sep, 15 nov; 10:00 tot 16:00 uur; Het Bolwerk, Ravelijn 55; Nederlands Bijbelstudie Contactdag</p>

BEVERWIJK zondag 22 sep, 17 nov,
23 feb, 4 mei; 10:00 uur;
B.H.K.-gebouw, Groenelaan 74

BOLSWARD zondag 29 sep, 24 nov,
22 dec, 19 jan, 16 feb, 16 mrt, 13
apr, 11 mei, 8 jun, 6 jul; 10:00 uur;
"Oranje-Kapel", Grote Dijklakker 41;
Het Evangelie van Lukas

DRACHTEN donderdag 3/17/31 okt,
14/28 nov, 12 dec, 23 jan, 6/20 feb,
6/20 mrt, 3/17 apr, 1 mei;
20:00 uur; Rode Kruis gebouw,
De Geeuw 31; *Het boek 2Samuel*

EMMEN maandag 30 sep, 14/28 okt,
11/25 nov, 9 dec, 20 jan, 3/17 feb,
3/17/31 mrt, 14/28 apr, 12/26 mei;
20:00 uur; Ichthuskerk,
Walstraat 21;
De profet Jesaja

's HERTOGENBOSCH woensdag
25 sep, 9 okt, 6/20 nov, 4/18 dec,
15/29 jan, 12/26 feb, 12/26 mrt,
9/23 apr; 20:00 uur;
Wederkomstkerk, Rijnstraat 20;
De gelijkenissen

LEERDAM zondag 15 sep, 13 okt,
10 nov, 8 dec, 2 feb, 2/30 mrt,
27 apr, 25 mei, 22 juni; 10:00 uur;
Patrimonium, Jeekelstr. 40a;
De profet Hosea

LINSCHOTEN maandag 23 sep,
7 okt, 4/18 nov, 2/16 dec,
13/27 jan, 10/24 feb, 10/24 mrt,
7 apr, 5/19 mei; 20:00 uur;
"Bij de tol", Nieuwe Zandweg 12;
Efeze en de Profeten

OLDEBROEK dinsdag 24 sep, 8 okt,
5/19 nov, 3/17 dec, 14/28 jan,
11/25 feb, 11/25 mrt, 8/22 apr,
6/20 mei; 20:00 uur;
Stationsweg 43;
Christus in de Psalmen

OLDEBROEK zondag 15/29 sep,
13 okt, 10/24 nov, 8/22 dec, 19 jan,
2/16 feb, 2/16/30 mrt, 13/27 apr,
11/25 mei; 17:30 uur;
L.H.N.O. gebouw;
Van Sytzamalaan 3

URK dinsdag 1/15/29 okt, 12/26 nov,
10 dec, 21 jan, 4/18 feb,
4/18 mrt, 1/15/29 apr, 13/27 mei;
20:00 uur; 't Jeugd, Richel 4;
De profet Jeremia

URK zondag 6 okt, 1 dec; 16:30 uur;
Rode Kruisgebouw, Wijk 8-2

Persoonlijk

De eerste editie van een nieuwe jaargang van deze circulaire laat gewoonlijk lang op zich wachten. Maar dit jaar wel heel lang. De eenvoudige reden daarvoor is, dat het lopende seizoen van lezingen en contactdagen toch wel een zware last op onze schouders legt. Maar hopelijk is het u niet ontgaan, dat de lange reeks van bijbelstudieavonden naadloos is overgegaan in onze jaarlijkse evangelisatiecampagne met de tent. Voor mij is het altijd een grote vreugde om samen met zoveel gedreven medewerkers mij te mogen bezig houden met "het werk van een evangelist". Maar helaas, ook deze campagne ligt al weer achter ons. Mijn hoop is dan ook in het volgende seizoen wat meer locaties met de tent te kunnen bezoeken.

Wie van u neemt het initiatief?

Inmiddels staat onze jaarlijkse conferentie in Wuppertal bovenaan de agenda, met het prachtige onderwerp: "Een veel beter Verbond". En ook dit werk zou niet mogelijk zijn zonder de belangeloze inzet van zoveel medewerkers. Natuurlijk kunnen de bijeenkomsten in Wuppertal vrij bezocht worden door niet-deelnemers aan de conferentie. En er zijn nog bedden vrij!

Tevens verheug ik mij op de groepsreis naar Frankrijk (19-27 okt). Eigenlijk is het te laat, maar mocht u alsnog mee willen, laat het ons dan snel weten.....

Tot spoedig, aan Zijn tafel, rondom Zijn Woord.

Ab Klein Haneveld

Nederlands Bijbelstudie Centrum

Uitdestatuten: "De Stichting Nederlands Bijbelstudie Centrum stelt zich ten doel de kennis van de inhoud van de Bijbel, die zij beschouwt als Gods Woord, te verspreiden. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door getuigenis in woord en geschrift." In de praktijk wordt dit o.a. gedaan door het houden van bijbelstudieavonden, tentcampagnes, contactdagen, collegedagen en conferenties, studiereizen; de uitgave van de lezingen op audio-cd's en cassettes; de uitgave van brochures en deze circulaire. *Financieel is het Nederlands Bijbelstudie Centrum afhankelijk van vrijwillige bijdragen.*

Correspondentieadres
Benny Goodmanstraat 40
1311 RA Almere
telefoon (036) 53 62 976

Internet
www.bijbelstudie.nl
info@bijbelstudie.nl

Giften
ING 55 67 669
Rabobank 30 87 47 046
ten name van
Nederlands Bijbelstudie Centrum
Almere

Giften voor de tentevangelisatie
Rabobank 10 35 81 006

ten name van
NBC Evangelisatie, Almere